

Milieuheffingen op afvalstoffen: tarieven 2004

Er werden aan de milieuheffingen op afvalstoffen geen wijzigingen aangebracht die een ingang hebben vanaf 1 januari e.k. Dat betekent dat de tarieven van de milieuheffingen enkel worden aangepast aan de index.

Er blijft wel een kans bestaan dat halverwege dit jaar de reeds aangekondigde grondige hervorming van de tarieven wordt ingevoerd; gezien de nakende verkiezingen is het echter absoluut niet zeker dat deze hervorming nog tijdig wordt goedgekeurd.

Het enige wat te melden valt over de milieuheffingen op afvalstoffen is het feit dat op 19 december 2003 een decreet werd goedgekeurd (publicatie B.S. van 31 december jl.) houdende begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2003. In dit decreet worden compensaties voorzien voor de afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid van de milieuheffingen.

U zal zich herinneren dat de verlaging van de vennootschapsbelasting door de federale regering budgettair een nuloperatie moest blijven. Hiertoe werden door de federale overheid de milieuheffingen niet langer fiscaal aftrekbaar gesteld.

Aan de Vlaamse overheid werd dan maar gevraagd om deze indirecte belastingsverhoging te compenseren. Dit was reeds in zeer beperkte mate gebeurd. Twee sectoren, met name de textiel- en de wasserijsector, kregen een beperkte compensatie voor de afvalwaterheffingen.

In december heeft de Vlaamse regering nu ook voor de afvalstoffenheffingen zeer beperkte en vrij analoge compensaties toegestaan. Het betreft echter alleen de categorie I stortplaatsen, meer bepaald de sectoren uit artikel 47 §2, 7°, 8° a) en b) en 9° uit het afvalstoffendecreet, meer bepaald:

- voor het storten van afvalstoffen op een stortplaats vergund voor bedrijfsafvalstoffen;
- voor het storten op voormelde stortplaats van afvalstoffen afkomstig van de bewerking van natuursteen en van geperst marmer- en slijpslib;
- voor het storten op voormelde stortplaats van reststoffen van bedrijven vergund voor de immobilisatie van bedrijfsafvalstoffen;
- voor het storten, op voormelde stortplaats, van afvalstoffen van bodemsaneringsoperaties goedgekeurd door de OVAM en waarbij overeenkomstig het advies van OVAM andere saneringswijzen dan uitgraven en storten onredelijk hoge kosten met zich meebrengen of onmogelijk zijn, van de verwijdering van asbest bevattende bekleding en asbestbevattende structurele elementen van gebouwen en van residu's afkomstig van vergunde grondreinigingscentra en van vergunde verwerkingsinrichtingen voor rioolkolkenlib.

De compensatie is daarenboven sterk beperkt in omvang en tijd. Er mag op de tarieven de volgende verminderingscoëfficiënt toegepast worden:

- voor 2003: 0.7
- voor 2004: 0.775
- voor 2005: 0.85
- voor 2006: 0.925

Deze compensatie is daarenboven enkel van toepassing voor heffingsplichtigen die onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting. Dit laatste is volstrekt logisch, gezien zij de enigen zijn die door de afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid meer belastingen moeten betalen.

Alles samen blijft het uiteraard een bedroevend beperkte compensatie, voor een wel zeer klein segment van de afvalverwerkers! Wellicht hoopt de Vlaamse overheid met deze beperkte compensaties voor een paar sectoren uit de waterzuivering en de afvalverwerking een pluim op de hoed te steken en zich te profileren als redder in nood. In dergelijk geval lijkt de reddingspoging meer op het gooien van een reddingsboei naar een zinkend schip dan op een serieuze poging vooralsnog een schip drijvend te houden. Te weinig, te laat ... maar misschien telt hier ook wel "de perceptie" en vindt de overheid dat we moeten blij zijn met wat we krijgen.

John Mestdagh ■

Milieuheffingen: de koe raakt uitgemolken

Milieuheffingen op afvalstoffen: zijn ze nu regulerend of financierend? En als ze regulerend zijn: wat regelen ze dan of wat willen ze dan regelen? Als de heffingen regulerend dienen te zijn, waarom worden valorisatie en recyclage eerst aangemoedigd en wordt valorisatie (coïncineratie) vanaf 2005 bestraft met een heffing van 3,- €/ton.

Een aantal vragen die we ons af en toe luidop durven te stellen. Eén ding is zeker: er zijn de laatste jaren een aantal beslissingen genomen die ervoor gezorgd hebben dat de heffingen in België en zeker in Vlaanderen ongekende hoogten halen waardoor ons landje met betrekking tot afvalverwerking de twijfelachtige eer heeft om als één van de duurste Europese landen door het leven te gaan.

De te hoge milieuheffingen op een aantal fundamentele eindverwerkingsmogelijkheden zijn een gevolg van een combinatie van wetgevingen. Een overzicht van een aantal knelpunten.

De milieuheffingen in Vlaanderen zijn zeer hoog!

De milieuheffing op storten op een stortplaats cat. 2 (huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval) kost in Vlaanderen 60,44 €/ton; in Frankrijk is dit 6,- €/ton, in Duitsland is dit 0,- €/ton. De milieuheffing op verbranden van huishoudelijk afval bedraagt in Vlaanderen 7,19 €/ton, in Wallonië, Frankrijk en Duitsland is dit 0,- €/ton

Natuurlijk hebben de milieuheffingen in beperkte mate een aantal positieve gevolgen.

De afvalproductie daalt daar waar mogelijk en er worden een aantal alternatieve verwerkingsmogelijkheden (recyclage of valorisatie) mogelijk.

Toch zijn er een aantal nadelen die manifest opwegen tegenover deze voordelen.

Aangezien bedrijven hun afvalproductie technisch gezien niet tot in het oneindige kunnen blijven laten dalen, en aangezien de mogelijkheden van recyclage ook beperkingen kennen, zoeken de afvalproducerende bedrijven allerlei technieken uit om deze heffingen te ontwijken. En als dit niet meer lukt, gaan de grote producenten gedeeltes (of de totaliteit) van hun productie herlocaliseren naar landen waar de milieu- en andere kosten heel wat lager liggen (en dat hoeven niet altijd lage-loon landen te zijn).

Milieuheffingen zijn niet fiscaal aftrekbaar!

De budgettaire neutraliteit die als basisregel gold bij het opstellen van gewijzigde vennootschapsbelastingen¹, werd voor een groot gedeelte bereikt op de rug van de afvalproducerende bedrijven (en dat zijn toch bijna alle bedrijven). De verlaging van het belastingtarief voor vennootschappen werd gecompenseerd door een

aantal maatregelen: gewestbelastingen (waaronder de milieuheffingen op afvalwaters en afval) waren tot voor kort fiscaal aftrekbaar en nu opeens niet meer.

Voor de heffingen op vaste afvalstoffen, zijn er slechts een beperkt aantal bedrijven die deze maatregel rechtstreeks voelen (nl. de stortplaatsen en verbrandingsovens). Deze bedrijven kunnen echter niet anders dan deze meerkosten² door te rekenen naar hun klanten.

Dit heeft echter een pervers effect: bedrijven ontwijken, waardoor zowel de federale als de regionale overheden zeker niet de inkomsten zullen hebben die ze voor ogen hadden.

Zijn milieuheffingen sturend of financierend?

Het wordt dringend tijd, dat er duidelijk gesteld wordt welke basisgedachte er achter de milieuheffingen schuilgaat. Indien milieuheffingen sturend zijn, moet de overheid zich erbij neerleggen dat de inkomsten uit milieuheffingen zullen dalen van zodra er een degelijk sturend beleid gevoerd wordt³. De overheid wil echter de inkomsten door milieuheffingen constant houden.

Van zodra er voor bepaalde technieken minder inkomsten zijn door milieuheffingen, worden andere technieken hoger belast of worden technieken die voorheen aangemoedigd werden nu bestraft met een extra milieuheffing. Zo wordt de valorisatie van afvalstoffen door coïncineratie (vervangen van traditionele fossiele brandstoffen door hoogcalorische afvalstoffen die welbepaalde voorbehandelingen ondergingen) in Vlaanderen vanaf 2005 belast met een milieuheffing van 3,- €/ton. Voor niet gevaarlijke productie-afvalstoffen staan er in Vlaanderen momenteel nog maar een handvol installaties die deze techniek onder de knie hebben en een aantal zijn nog in aanbouw; toch is er al een milieuheffing vooropgesteld.

Nu nog eventjes en ook op het recycleren van papier en karton wordt er milieuheffing geheven.

Dieter Grimmelprez (Vanheede) ■

¹ Federale wet van 24/12/2004 die de verlaging regelt van het tarief van de vennootschapsbelasting van van 41,17% naar 33,99%

² De meerkost bedraagt ongeveer 51% van de milieuheffing en dit bovenop het bedrag van de milieuheffingen

³ Het beleid stuurt afval zo veel mogelijk naar recyclage en valorisatie waardoor er minder afval naar stortplaatsen of verbranding gaat; dit betekent minder inkomsten door milieuheffingen op storten of verbranden